

Bijlage: Werkwijze escalatieladder

In onderling overleg tussen Provincie en FBE Limburg is onderstaande nadere Werkwijze bij de praktische inzet van de escalatieladder voor exoten uitgewerkt.

Stappenplan

- 1- Is volgens de Officier van Dienst onmiddellijke handeling noodzakelijk om de exoot uit het veld te verwijderen of niet? *Bijvoorbeeld acuut gevaar voor de verkeersveiligheid of vliegveiligheid*
 - Ja → afschot wordt ingezet door een WM4-houder die door de Officier van Dienst wordt ingeschakeld.
 - Nee → ga verder naar 2
- 2- Is bekend dat het dier / de dieren ontsnapt zijn en is de eigenaar bekend?
 - Ja → de eigenaar dient dit op te lossen
 - Nee / de eigenaar lost dit niet op → ga verder naar 3
- 3- Is door de lokale politie beoordeeld of er sprake is van dreigend gevaar? *Bijvoorbeeld dreigend gevaar voor de verkeersveiligheid of vliegveiligheid*
 - Ja → Na schriftelijke bevestiging van de lokale politie naar de FBE toe is afschot in te zetten conform voorschriften uit de opdracht/ontheffing
 - Nee → ga verder naar 4
- 4- Is onmiddellijke handeling gewenst én mogelijk om de exoot uit het veld te verwijderen of niet? *Bijvoorbeeld een jachtaktehouder op een hoogzit die de exoot bij toeval 'voor de loop' krijgt, en het oproepen van een vangteam of iemand met een verdovingsgeweer vervolgens naar verwachting tot geen resultaat op korte termijn zal leiden.*
 - Ja → afschot is in te zetten conform voorschriften uit de opdracht/ontheffing
 - Nee → ga verder naar 5
- 5- Ga na met welke methoden de exoot op een adequate manier gecoördineerd uit het veld kan worden verwijderd met oog voor dierenwelzijn. Daarbij wordt een dodelijke methode pas toegepast als niet-dodelijke maatregelen niet beschikbaar zijn, onvoldoende werkzaam zijn gebleken of niet (meer) in redelijkheid kunnen worden verlangd.

In tabel 1 is per vang- of dodingsmethode aangegeven wat het effect op dierenwelzijn is.

Bij de afweging van meerdere methoden zijn dier- en locatie-specifieke kenmerken van belang. Bijvoorbeeld hoe benaderbaar de betreffende uitheemse soort is (nodig voor verdovingsgeweer of netten), een inschatting van de kans om het dier na eerste waarneming later weer terug te vinden, een inschatting van de vang- of afschotkansen en of opvang mogelijk is (mate van stress, beschikbaarheid opvang, aantal dieren).

Tabel 1 - Overzicht van methoden en de mate van lijden dat optreedt

Onderstaande tabel geeft voor zover bekend de impactscores die gemaakt zijn voor de verschillende vangst- en dodingsmethoden die in Nederland gebruikt worden voor de diverse diergroepen. De scores zijn grotendeels verkregen uit Sharp & Saunders (2011). De range voor het vangen van dieren loopt van 1-8. Waarbij 1 aangeeft dat lijden niet of nauwelijks optreedt, terwijl een methode die 8 zou scoren zeer veel lijden tot gevolg heeft. Voor middelen waarvan de impact niet in het rapport is opgenomen, is de impact ingeschaald door de FBE Limburg op basis van de wel bekende middelen. Voor de dodingsmethoden, met een range van A-H, geldt dat een methode die A scoort geen tot nauwelijks lijden veroorzaakt, terwijl H zeer veel lijden veroorzaakt.

Voor veel van de genoemde middelen is eerst een ontheffing nodig van de provincie, controleer dit van tevoren.

Vangen	Van toepassing op	Impactscore
Kastval/kooi	Kleine zoogdieren en vogels	4
Vangkraal	Vogels (ruiende ganzen) en hoefdieren	4-6
Vangnet	Kleine zoogdieren en vogels	4-5
Verdoving (via blaaspijp of verdovingsgeweer)	Alle dieren	2-4
Ondersteunende middelen m.b.t. vangen	Van toepassing op	Impactscore
Inzet lokmiddelen (imitatielokvogel, lokfluit en elektronisch versterkte lokgeluiden)	Vogels	N.v.t.
Doden	Van toepassing op	Impactscore
Afschot hoofd	Zoogdieren en vogels	A
Afschot borst	Zoogdieren en vogels	B-D
Injectie (verdovend/dodend middel)	Alle dieren	C-D i.c.m. Vangscore
CO ₂ (vergassen)	Ganzen en zwanen	C-D i.c.m. Vangscore
Schietmasker (geschikt voor de omvang van het dier)	Alle dieren	A i.c.m. Vangscore
Roofvogel	Kleine zoogdieren en vogels	Niet bekend
Ondersteunende middelen m.b.t. doden	Van toepassing op	Impactscore
Geluiddemper	Alle dieren	N.v.t.
Kunstmatige lichtbron	Alle dieren	N.v.t.
Digitale richtkijker ('dual purpose' kijker)	Alle dieren	N.v.t.
Laserpointer	Alle dieren	N.v.t.
Nachtzichtapparatuur (o.a. infrarood, warmtebeeld of restlicht)	Alle dieren	N.v.t.
Honden (niet zijnde lange honden) ten behoeve van nazoek	Alle dieren	N.v.t.